

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

*5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги магистратура
мутахассислигининг малака талаблари*

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат аграр университети;
- Сабзавот, полиз ва картошкачилик илмий тадқиқот институти.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 202_ йил «__» _____ даги __ - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 202_ йил «__» _____ даги __ - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 410000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофик ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий хужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси худудида Малака талабини расмий чоп этиш хукуки Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишилдир.

МУНДАРИЖА

Т/п				Бет
1.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги мутахассислигининг</i>	<i>умумий</i>	<i>магистратура таснифи</i>	4
1.1	Кўлланиш соҳаси			4
1.1.1.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги мутахассислиги малака қўлланилиши.....</i>		<i>магистратура талабининг</i>	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....			4
1.2	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи .....</i>			4
1.2.1.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари.....</i>			4
1.2.2.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари.....</i>			4
1.2.3.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари.....</i>			5
1.2.4.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари.....</i>			5
2.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....</i>			6
2.1	Умумий компетенциялар.....			6
2.2.	Касбий компетенциялар.....			7
2.3	Касбий квалификациялар			7
3.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ..</i>			8
3.1.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....</i>			8
3.2.	<i>5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилги магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми.....</i>			8
	Библиографик маълумотлар.....			9

1. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги магистратура мутахассислигинин умумий таснифи

5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи кундузги таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Магистратура дастурининг меъёрий муддати 2 йил.

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари, ўкув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиши ва янгилаш, улар асосида ўкув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;
- магистратура мутахассислигининг ўкув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;
- магистратура битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;
- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;
- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;
- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;
- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;
- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган баклавриат битирувчилари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги сабзавотчилик соҳасидаги мутахассислик бўлиб, барча таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий тадқиқот институтлари, марказлари, илмий ишлаб чиқариш бирлашмалари, Ўзбекистон фермер, дехқон ва томорка ер эгалари Кенгаши ва унинг худудий бўлимлари, илмий тадқиқот фаолиятини юритиш, турли мулкчилик шаклидаги корхоналарида, нодавлат ва нотижорат ташкилотларида, марказий ва маҳаллий давлат бошқарувига оид комплекс масалаларни ҳал этиш, шунингдек сабзавотчилик тармоқлари ва соҳаларини ривожлантиришда озиқ-овқат хавфсизликни таъминлаш, истиқболини белгилашга, касбий кўнникмага, мутасаддилик кобилиятига йўналтирилган инсон фаолиятининг воситалари, усууллари, методлари ва услубларининг мажмуасини камраб олади.

1.2.2. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида педагогик фаолият;
- Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари ва марказларида ҳамда олий таълим муассасаларида илмий-тадқиқот фаолияти ва жараёнлар;
- ер, сув, энергетика ва моддий техник ресурслар, к/х техникаси жараёнлари;
- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги экинларини ишлаб чиқариш жараёни;
- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги жараёни;
- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги экинлари турларининг ассортименти;
- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги экинлари кўччатчилиги жараёнлари;
- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги экинларини парваришлаш технологияси жараёнлари;
- кимёвий ва биологик кураш воситалари;
- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги экинлари маҳсултини ишлаб чиқариш корхоналари ва ташкилотларида бошқарув кўрсаткичларининг таҳлили жараёнлари.

1.2.3. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий тадқиқот фаолияти;
- педагогик фаолият;
- лойиҳа -технологик фаолият;
- ҳисоб, таҳлил ва назорат фаолияти;
- ташкилий-бошқарув фаолияти;
- ишлаб чиқариш ва сервис хизмат кўрсатиш фаолияти.

1.2.4. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари:

5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича Миллий малака рамкасининг 7-малака даражаси ҳамда магистр касбий фаолиятларининг соҳалари, обьектлари ва турларига мувофиқ магистратура битирувчиси куйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Илмий тадқиқот ва педагогик фаолиятида:

- илмий, амалий тадқиқотларни ўтказиш, тажриба натижаларини таҳлил қилиш ва улар асосида илмий асосланган хulosалар чиқариш, илмий янгиликларни кашф этиш;
- илмий мақолалар, маъruzalalar, risola, ўкув адабиётлар тайёрлаш ва таҳrir қилиш, ўtkazilaётgan тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш;
- илмий адабиётлар ва интернет тармоғида энг янги илмий, конструкторлик, технологик ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган холда қидириш ва топиш;
- илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш ҳамда фаол иштирок этиш;
- мос мутахассислик мавзуси бўйича илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш, ечилаётган илмий муаммолар ва топширикларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш;
- олий таълим, қайта тайёрлаш ва малака ошириш, профессионал таълим муассасаларида мутахассислиги бўйича педагогик ва ўкув-услубий фаолият юритиш;
- ўкув жараёнини ва илмий фаолиятни ташкил қилиш, замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан, ўқитишининг техник воситаларидан фойдаланиб ўкув машғулотларини ўтказиш;
- электрон (e-learning), мобил (m-learning), масофавий ахборот технология ва ўкув-методик мажмуаларни мукаммал ўзлаштириш;
- педагогик ва илмий маҳорати ҳамда малакасини мунтазам ошириб бориш.

Лойиҳа -технологик ҳамда ҳисоб, таҳлил ва назорат фаолиятида:

- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги соҳасини бошқариш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда меъёрий-хуқуқий ҳужжатларни билиши ва улардан ўз фаолиятида фойдалана олиш;

- озиқ-овқат хавфсизлигини олдини олишда илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ҳамда назарий моделларини ишлаб чиқиш ва илмий-тадқиқот натижалари бўйича тавсиялар ва ишланмаларни амалиётга татбиқ этиш;

- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги соҳаси самарадорлигини ошириш ва уни ривожлантириш йўлларини ишлаб чиқиш;

- Ўзбекистон ҳамда хорижда соҳага оид ижтимоий-иктисодий жараёнлар ҳамда маҳсулот кўрсаткичларни таҳлил қилиш ва қиёслаш;

- Химояланган ер мева-сабзавот экинлари экилган майдонларини мониторингини олиб бориш, давлат ва маҳаллий ташкилотлар, корхоналарда самарали фаолият кўрсатишини баҳолаш, камчиликларни аниқлаш ва уларни бартараф этиш чораларини кўриш.

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва сервис хизмат кўрсатиши фаолиятида:

- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш;

- агросаноат мажмуи корхоналари, ташкилотлар, фермер хўжаликларида меҳнат фаолиятини ташкил этиш;

- соҳа фаолиятини режалаштириш, ҳисоб-китоб ва таҳлил қилиш бўйича услубий кўрсатмалар, хуқуқий ҳамда меъёрий-хуқуқий ҳужжатлар;

- Химояланган ер мева-сабзавотчилиги янги технологияларни жорий этиш, ресурстежамкор технологиялар бўйича таклифлар ва ихтиrolар бўйича самарадорликни аниқлаш;

- соҳага оид қабул қилинган қарорларни ижроси, бошқарув қарорлари варианtlарини ишлаб чиқишида ҳамда танлаб олишни асослашда иштирок этиш;

- шартномаларни тузиш учун зарур бўлган ҳужжатларни тўплаш, агротехник тадбирларни олиб боришни ташкил этиш, ҳисботларни тузиш тартибларини аниқлаш;

- олиб бораётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишларнинг натижаларини баҳолаш;

- лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш, бажарилаётган назарий ва амалий ишлар мавзуси бўйича информацион моделларни ишлаб чиқиш ва татбиқ этиш.

2.5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асоси, иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар мөҳиятини тушуниши, илмий тадқиқот ва педагогика методологиясини билиши ва касбий фаолияти ундан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;

- ўз фаолиятида меъёрий-хуқуқий ҳужжатлардан фойдалана олиши, ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;

- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;

- ахборот технологияларидан фойдалана олиши, ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши.

2.2. Касбий компетенциялар:

- илмий, амалий тадқикотлар олиб бориш, тажриба натижаларини қайта ишлаш ва улар асосида илмий асосланган хulosалар чиқариш, илмий маколалар тайёрлаш ва таҳрир қилиш, илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш, илмий лойиҳаларни ишлаб чикиш кўникмаларига эга бўлиш;

- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланишни билиш;

- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашишни билиш;

- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш кўникмаларига эга бўлиши;

- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши;

- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш кўникмаларига эга бўлиши ва мониторингини олиб бориш;

- фан ва техника ютукларини ишлаб чиқариш жараёнига тадбиқ этиш;

- иктиносидий ва ижтимоий самарадорликни баҳолаш;

- умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб бакалавриат ва магистратура ўқув режаларида ўзлантирилган фанлар доирасида назарий, амалий ва лаборатория машгулотларини ўтказиш:

- ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;

- ўқув фанлари бўйича зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириш:

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўқув машгулотларини ўтказиш;

- электрон (e-learning) ва мобил (m-learning) ўқитиш учун ўқув-методик мажмуаларни ишлаб чикиш;

- узлуксиз таълим тизимининг Давлат таълим стандартлари, Давлат талаблари ва бошқа ўқув-меъёрий ҳужжатларни ишлаб чикиш;

- дала экинларининг энг серхосил навларини танлаш, этиштириш технологиялари ҳамда кўнайтириш усуллари бўйича фермер ҳўжаликлари ва шахсий томорқа эгаларига маслаҳат бериши;

-Химояланган ер мева-сабзавотчилида инновацион ишланмалар бўйича таҳлилларни ўтказиш ва эксперт гурухларида иштирокчи сифатида катнашиш;

- ихтиносликка мос турли хизматларни ташкил этиш ва амалга оширишни билиш.

2.2. Касбий квалификациялар:

Замонавий иссиқхоналарни бошқарувчи, кичик хажмли гидропон усулда сабзавотларни этиштиришини ташкил этиш, кўчкат этиштиришини замонавий усулларини инновацион технологиясини яратиш хосили сифатини назорат қилиш квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

хосили сифатини назорат қилиш квалификацияларига эга бўлиш

мумкин

3.5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилеги магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилеги магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фанлар дастурлари бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, қўникумга ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўкув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўкув жараёни графиги, хафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, татиллар, семестрлар бўйича ўтиладиган “Умумметодологик фанлар”, “Мутахассислик фанлари”, машгулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошкалар кўрсатилади.

Ўкув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.25A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилеги магистратура мутахассислиги ўкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташкари ўкув ишларини ўз ичига олган ўкув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машгулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 30 соат қилиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустақил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралиқ ва яқуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўкув даври учун ҳафталик ўкув юкламалардан келиб чиқкан ҳолда белгиланади.

Ўқишининг норматив муддати 2 йил бўлганда ўкув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Ўкув даврининг умумий ҳажми қўйидагича таксимланиши мақсадга мувофик:

Ўкув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*
Назарий таълим ва илмий фаолият	54%
Шу жумладан, мустақил таълим	-
Аттестациялар	9%
Таътиллар	18%
Илмий амалиёт (стажировка)	19%

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гурӯҳ Т 55

ОҚС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўкув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб ўрганиш натижалари, ўкув даври, e-learning ва m-learning технологиялари, сабзвотчилик, полизчилик, магистратура, лойиха-технологик, педагогик, илмий-педагогик иш, малака амалиёти, магистрлик диссертацияси, баҳолаш, давлат аттестацияси, мустақил таълим, ўкув фанлари блоки, мундарижа, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, кадрларга талаб, лойихалаш, илмий-тадқиқот жараёнлари, ишлаб чиқариш, лойихалаш, илмий тадқиқот жараёни, маҳсус фанларни ўқитиш методикаси, ахборот-коммуникатив тизимлар, замонавий тадқиқот методлари, ахборот ва замонавий педагогик технологиялар, моделлар ва моделлаш, фан ишчи дастурлари, замонавий ўлчов асбоблари, электрон билим манбалари, дидактика, назария.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат аграр университети

Ректор Б.А.Сулаймонов

М.У.

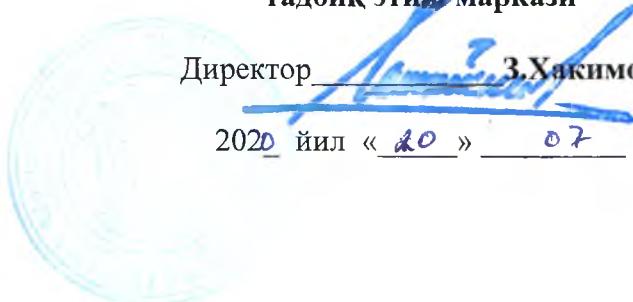
2020 йил «20» 07

Олий таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор технологияларни
тадбик этиш маркази

Директор З.Хакимов

М.У.

2020 йил «20» 07

КЕЛИШИЛГАН:

Сабзавот-полиз экинлари ва
картошкачилик илмий тадқиқот
институти

Директори Р.А. Низомов

М.У.

2020 йил «30» 07

Ўсимликларнинг генетик ресурслари
илмий тадқиқот институти директори

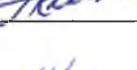
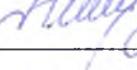
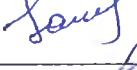
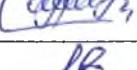
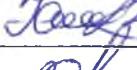
Директор А.А.Аманов

М.У.

2020 йил «30» 07

**5А411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислик бўйича малака
талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқарувчи Ишчи гурух таркиби**

т/р	Ишчи гурух раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис			
1	М.Мирзасолиев	Мева-сабзавотчилик ва узумчилик факультети декани	
Аъзолари:			
2	Г.Сапарова	Мева-сабзавотчилик ва узумчилик факультети ЎУК раиси, ишчи гурух раиси ўринбосари, доцент	
3	М.Аманова	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси мудири, профессор	
4	Ш.Асатов	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси профессор	
5	И.Нормуродов	Мевачилик ва узумчилик кафедраси мудири, қишлоқ ҳўжалиги фанлари доктори	
6	С.Дусмуратова	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси профессори	
7	С.Юнусов	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси , қишлоқ ҳўжалиги фанлари доктори	
8	О.Қодирхўжаев	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси доценти	
9	З.Абдукаюмов	Мевачилик ва узумчилик кафедраси доценти	
10	З.Норбоев	Қишлоқ ҳўжалигига экологик хавфсизлик ва ботаника кафедраси доценти	
11	З.Абдиев	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси катта ўқитувчиси	
12	Ж.Каримов	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси ассистенти	
13	Д.Якубова	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик кафедраси ассистенти	

Ўқув ишлари бўйича проректор

С.Я.Исламов

Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазирлиги

Бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Вазирлик (идора) нинг ташкилот (корхона) лари учун кадр тайёрланадиган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)*		Вазирлик (идора) нинг таълим йўналишлари (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5411000	Мевачилик ва узумчилик таълим йўналиши	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мевачилик, узумчилик, очик ҳамда химояланган ер мевачилигини самарали юритишни ташкил этишни; - резавор мева, мева, узум, этиштириш ҳамда ҳосилини йигишириш технологик харитасининг агротехник қисмини тузишни; - резавор мева, мевалар, узумни этиштириш учун талаб этиладиган ишчи кучи, техника воситалари, ўгитлар, уруғлар экиладиган материаллар, кадоклаш идишлари ва бошқа материалларни ҳисоблай билиши; - резавор мевалар, узум экишини лойҳалаш, боғлар, резавор боғлар ва токзорларни экиш-жойлаштириш учун ер майдонини таксимланишини; - мева ва узум кўчатини этиштиришда алмашлаб экиш схемасини ишлаб чиқишни; - мева, узум этиштириш учун энг юқори ҳосилли навларни, энг самарали техника воситаларини танлай олишни; - дарахтларга шакл бериш ва уларни кучсиз ўсадиган пайвандларда интенсив боғдорчиликда ўстиришни; - кучли ўсадиган пайвандтагларда ўсадиган ургули ва данакли мева дарахтларига шакл бериш, узум тупларини кесшни; - куртак ва бошқа тур пайвандларни амалга оширишни; - резавор, мева ва узум кўчатларини этиштиришни; - мева экинлари кўчатлари экилганидан сўнг тўлиқ тутиб олишини таъминланадиган илдиз тизимини ривожлантиришнинг илгор усулларини кўллашни; - иссиқхоналарда этиштириладиган цитрус экинлари кўчатларига шакл бериш; - химояланган ер иншоатларида цитрус ва резавор мева экинлари ўстирилаётганда ёруғлик, харорат, сув ва озиқа моддаларини оптималлаштиришни; - ҳосил бермайдиган ёш ва ҳосил берадиган боғлар, токзорлар, иссиқхоналарда, очик майдонларда этиштириладиган сабзавот-полиз майдонларида тупрокка ишлов бериш, сугориш, ўгитларни бериш, парваришлиш ва бошқа агротехник чора тадбирларни бажара олишни; - ургу олиш учун мевали боғлар майдонларида оправдация ўтказиш, ургуларни этиштириш ва тайёрлаш; - боғлар, токзорлар экинларини очик ва химояланган жода этиштиришда инсон томонидан бевосита ҳамда механизация воситалари ёрдамида бажариладиган ишларни сифатини назорат қилишни; - мевалар ва узумга бирламчи ишлов беришни ва уларни сотувга чиқаришни ташкил этишни; - илмий-изланишлар ва уларнинг натижаларини ишлаб чиқаришга мустақил татбиқ қила олишни;

			<ul style="list-style-type: none"> - мевачилик ва узумчилик агротехнологияларини тақомиллаштириш бүйича инновацион ишланмалар, маълумотларни излаб топиш ва амалга оширишни; - меҳнат жамоасини бошқаришда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва замонавий бошқарув усулларини қўллай билиши; - мевачилик ва узумчилик тармоқлари ҳамда меҳнат жамоалари фаолияти натижা бергунича, олдиндан баҳолашни билиши; - мевачилик ва узумчилик агротехнологиялари бүйича илмий гояларни тезда ўзлаштириб, танқидий баҳо бериб, уни тадбиқ этиш йўлларини аниглашни; - атроф муҳитни муҳофаза килиш, меҳнат фаолияти хавфсизлигини тъминлаш, жароҳатланиш ва касбий касалликлар олдини олиш бүйича чора тадбирларни амалга оширишни билиши керак.
2	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик йўналиши	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компентенция ва қобилияtlарга эга булиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик, очик ҳамда ҳимояланган ер сабзавотчилигини самарали юритишини ташкил этишни; - сабзавот, полиз экинлари ва картошкани етиштириш ҳамда ҳосилини йигиштириш технологик харитасининг агротехник қисмини тузишни; - сабзавот, полиз экинлари, картошкани етиштириш учун талаб этиладиган ишчи кучи, техника воситалари, ўғитлар, уруғлар экиладиган материаллар, кадоклаш идишлари ва бошқа материалларни хисоблай билиши; - очик ер учун сабзавот-полиз ва картошкани алмашлаб экиш схемасини ва ҳимояланган ер иншоатлари учун экинларни айланиш схемаларини ишлаб чиқишини; - сабзавот, полиз экинлари ва картошка етиштириш учун энг юкори ҳосилли навларни, энг самарали техника воситаларини танлай олишини; - сабзавот экинлари кўчтатлари экилганидан сўнг тўлиқ тутиб олишини тъминланадиган илдиз тизимини ривожлантиришнинг илгор усулларини қўллашни; - иссиқхоналарда етиштириладиган сабзавот ва полиз экинлари ўсимликларига шакл бериш; - ҳимояланган ер иншоатларида сабзавот ва полиз экинларини ўстирилаётганда ёргулек, ҳарорат, сув ва озиқа моддаларини оптималлаштиришни; - полиэтилен плёнка билан, вақтинча ҳимояланган ерларда сабзавот ва полиз экинларини етиштиришни; - иссиқхоналарда, очик майдонларда етиштириладиган сабзавот-полиз майдонларида тупроқка ишлов бериш, суғориш, ўғитларни бериш, парвариша ва бошқа агротехник чора тадбирларни бажара олишини; - уруғ олиш учун сабзавот экинлари экилган майдонларда оправация ўтказиш, уруғларни етиштириш ва тайёрлаш; - сабзавот экинларини очик ва ҳимояланган жойда етиштиришда инсон томонидан бевосита ҳамда механизация воситалари ёрдамида бажариладиган ишларни сифатини назорат қилишини; - сабзавотлар, полз ва картошкага бирламчи ишлов беришни ва уларни сотувга чиқаришни ташкил этишни; - илмий-изланишлар ва уларнинг натижаларини ишлаб чиқаришга мустақил татбиқ кила олишини; - сабзавотчилик ва полизчилик агротехнологияларини тақомиллаштириш бүйича инновацион ишланмалар, маълумотларни излаб топиш ва амалга оширишни; - меҳнат жамоасини бошқаришда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва замонавий бошқарув усулларини қўллай билиши; - сабзавотчилик, полизчилик, картошкачилик ва очик ва ҳимояланган жой сабзавотчилиги тармоқлари ҳамда меҳнат жамоалари фаолияти натижা бергунича, олдиндан баҳолашни билиши;

			<ul style="list-style-type: none"> - сабзавотчилик ва полизчилик агротехнологиялари бўйича илмий гояларни тезда ўзлаштириб, танқидий баҳо бериб, уни тадбиқ этиши йўлларини аниқлашни; - атроф мухитни муҳофаза килиш, меҳнат фаолияти хавфсизлигини таъминлаш, жароҳатланиш ва касбий касалликлар олдини олиш бўйича чора тадбирларни амалга оширишни билиши керак.
3	5A411001	Сабзавотчилик полизчилик ва	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юкори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташкари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сабзавотчилик ва полизчиликда янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиш; - сабзавот ва полиз экинларини етиштиришнинг илғор технологияларни кўллаш; - сабзавот ва полиз экинларида экспериментал изланиш ишларини намунавий услубиятига асосан мустақил ўтказиш ва улардан олинган натижаларга ишлов бериш; - ишланмалар бўйича илмий хисоботлар тайёрлаш; - сабзавот ва полиз экинларининг янги навларини етиштириш усусларини ишлаб чиқаришда синаб кўриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - сабзавотчилик ва полизчилик соҳасида ўтказилаёттан тадқиқотлар мавзуси бўйича адабиётлар шарҳларини ишлаб чиқиши, рефератлар ва библиографияларини тузиш; - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши ва маъruzалар қилиш; - илмий матбуотларига мақолалар тайёрлаш; - инновацион кўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - агрофирма ёки бошқа шаклдаги хўжаликларнинг технологи бўлиб ишлаш; - сабзавот ва полиз экинларининг янги навларидан фойдаланишни асослаш; - сабзавот ва полиз экинларини етиштиришда замонавий технологияларни кўллаш; - химояланган ер иншоотларидан фойдаланиш; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротехник тадбирларни бажарилиш сифатини наорат қилиш; - замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалар ва коммуникацион воситаларни амалиётда кўллаш; - сабзавот ва полиз экинларини кўпайтиришда замонавий технологияларни кўллаш; - лойиҳавий ва дастурий хужжатларни ишлаб чиқиш; - касбий этика кодексига риоя қилиши лозим. - ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва тадбиқ қилиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини самарали амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг экспулутацияси билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуслари ва механизmlарини ишлаб чиқиш; - атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиш ва бошқалар.
4	5A411002	Мевачилик	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юкори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташкари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиши;

			<ul style="list-style-type: none"> - мева етиштиришнинг прогрессив технологияларини қўллаши; - экспериментал изланиш ишларини намунавий методикага асосан мустакил ўтказиш ва олинган натижаларни статистик таҳлил килиши; - илмий тадқиқотлар натижалари бўйича илмий ҳисоботлар тайёрлаш; - янги навлар ва етиштиришнинг истикболли технологияларини ишлаб чиқаришда синаб қўриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - ўтказилётган тадқиқотлар бўйича адабиётлар шархларини йиғиши, рефератлар ва библиографияларини тузиш; - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши; - илмий матбуотларга мақолаларни тайёрлаш; - инновацион қўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - агрофирма ёки бошқа шаклдаги хўжаликларнинг технологи бўлиб ишлаш; - мева ўсимликларни янги навларидан фойдаланишини асослаши; - мева ўсимликларни етиштиришда замонавий технологияларни қўллаш; - химояланган ерларда цитрус ўсимликларни етиштириш; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротадбирлар бажарилиши сифатини наорат қилиш; - замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаш; - мева ўсимликларни кўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаш; - касбий этика кодексига риоя қилиши лозим. - илмий лойихаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштиришни, бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиши, илмий лойиха командасини бошқариш; - корпоратив ўқитишини ташкил қилиши ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириши; - меҳнат жамоасига раҳбарлик қилиши; - ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва тадбиқ қилиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш ва тадбиқ этиши; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиши; - атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиш ва бошқалар.
5	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташкари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши; - ечилаётган илмий муаммолар ва топширикларни ечиш қобилиятига эга бўлиши; - интернет тармоғида илмий ва технологик жараёнларнинг янги маълумотларини мақсадли излаш қобилиятига эга бўлиши; - узум навларини танлаш, кўпайтириш ва етиштириш технологияси бўйича илмий изланишларни амалга ошириш ҳамда улар натижаларини ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш қобилияtlariga эга бўлиши; - илмий изланишлар натижаларини умумлаштириш ва чоп этишга материаллар тайёрлаш қобилиятига эга бўлиши лозим.

			<ul style="list-style-type: none"> - узумчиликни ташкил этиш қобилятига эга бўлиши; - токзор барпо қилиш лойиҳасини тузиш ва жойларда экинларни алмашлаб экиш схемасини ишлаб чиқиш ва тадбик этиш қобилятиларига эга бўлиш; - узум кўчатларини тайёрлаш, узум кўчатларини етиштириш, пайванд учун экилган боғ майдонларида апробация ўтказиш қобилятиларига эга бўлиши; - узум етиштиришнинг технологик картасини тузиш, энг серхосил навларни танлаш, ишлаб чиқариш технологиясига мувофик ишни ташкил этиш, бажариладиган ишларнинг сифатини назорат қилиш қобилятиларига эга бўлиши; - ишларни бажариш учун техника ва механизмларнинг тайёрганини текшириш, ишлаб чиқаришга энг самарали механизация воситаларини танлаш қобилятиларига эга бўлиши; - механизм воситалари, уруғлар, ўгитлар, заҳарли моддалар, қадоклаш ашёлари, ишчи кучи ва бошқа материалларга бўлган эҳтиёжни ҳисоблаш ҳамда техник хужжатларни юритиш қобилятига эга бўлишлари керак; - лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавқулотдда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа командасини бошқариш қобилятига эга бўлиши ва бошқалар;
6	5A 411004	Картошкачилик	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар кандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - картошкачиликда янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини ўрганиш; - картошка ўсимлигини етиштиришнинг прогрессив технологияларини кўллаш; - картошка экинини экспериментал изланиш ишларини намунавий методикага асосан мустақил ўтказиш ва улардан олинган натижаларга ишлов бериши; - ишланмалар бўйича илмий ҳисоботлар тайёрлаши; - картошка экинининг янги навлар ва етиштириш усуулларини ишлаб чиқаришда синааб кўриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - картошкачилик соҳасида ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиши, рефератлар ва библиографияларни тузиши; - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши; - илмий-ишлаб чиқариш матбуотларига мақолаларни тайёрлаш; - инновацион кўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - картошкачиликда илмий лойиҳаларни бошқариши, ишлаб чиқариш жараёнларини ва ресурсларини режалаштириши, бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиши, илмий лойиҳа командасини бошқариши; - картошкачиликда корпоратив ўқитишини ташкил қилиши ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириши; - меҳнат жамоасига раҳбарлик қилиши; - картошкачилик соҳасида ишлаб чиқариш фволияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиши ва тадбик қилиши; - картошкачилик ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириши ва тадбик этиши; - картошкачиликда замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усууллари ва механизмларини ишлаб чиқиши;

			<ul style="list-style-type: none"> - атроф-мухитни мухофаза килиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиши лозим; - агроучастка ёки бошқа шаклдаги хұжаликларида технолог булиб ишлаши; - картошканинг янги навларидан фойдаланишини асослаши; - картошқа етиштиришда замонавий технологияларни қўллаши; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротадбирлар бажарилиши сифатини наорат қилиши; - замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаши; - картошкани қўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаши; - лойиха ва дастурий хужжатларни ишлаб чиқиши; - касбий этика кодексига риоя килиши ва бошқалар.
7	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар кандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юкори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - донор ўсимлик танлаш; - эксплантлар олиш; - протопластлар олиш усуллари; - каллус тўқимасини ҳосил қилиш; - каллусдан ўсимликлар регенерацияси; - соматик дурагайлар олиш; - <i>in vitro</i> уруғлантириш; - экиш материалини вирусдан ҳоли қилиш; - клонли микрокўпайтиришнинг турли босқичларида ўсимлик тўқималарини культуралаш техникаси; - клонли микрокўпайтириш шароитларини оптималлаштириш; - эксплант тўқималаридан адвентив куртакларни индукциялаш; - соматик эмбриогенезни индукциялаш; - биотехнологик маҳсулотлар ишлаб чиқаришда маҳсулот унумини ҳисоблаш; - статистик натижаларни таҳлил этиш; - мева ва сабзавот чиқиндиларни қайта ишлашда конверциянинг ҳусусияти ва масштабини ўрганиш; - мева-сабзавот чиқиндиларини қайта ишлашда микроб деградациясидан фойдаланиш усуллари; - чиқиндиларни қайта ишлашда ферментлардан фойдаланиш усуллари; - мева-сабзавот чиқиндиларини қайта ишлашнинг иктисодий самарадорлигини ҳисоблаш; - ўсимликларнинг ўсиши ва ривожланишини бошқарувчи фитогормон ва фиторегуляторлар ишлаб чиқариш технологияси; - ўсимликларни касалликлар ва заракунандалардан ҳимоя қилишда фойдаланадиган препаратлар олиш усуллари; - хашиботлар организмидан микроорганизмларни ажратиб олиш усуллари; - ажратиб олинган микроорганизмларнинг энтомопатоген фаоллигини аниклаш; - олинган микроорганизмларни хашиботларга таъсирини ўрганиш; - товар холдаги препаратлар тайёрлаш усллари ҳакида билиши ва улардан фойдалана олиши; - мева сабзавот ўсимликлари культурапарини <i>in vitro</i> ўстириш шароитини танлаш;

			<ul style="list-style-type: none"> - озиқа мухитларини тайёрлаш ва стериллаш; - ўсимлик материаллари ва асбоб ускуналарни стериллаш усллари; - ўсимликлардаги мавжуд меристемаларни фаоллаштириш; - тұқималар күльтурасида муртакларнинг хосил булишини бошқариш; - ўсимлик маҳсулотлари деградацияси усуllibар; - мева-сабзавот чиқиндиларини қайта ишлаш; - микроорганизмлардан биомасса ажратиш; - микроорганизмлар маҳсулотларини куритиш; - натижаларни илмий асослай билиш құникмаларига эга булиши; - мева-сабзавот экинлари хосилдорларини, сифатини биотехнологик усллар ёрдамида ошириш тажрибаларига эга булиши керак. - мустақил равища илмий тадқиқот олиб бориши, очық ва химояланган ерда сабзавот ва полиз экинлари билан дала ва вегетацион тажрибалар үтказишни; - илмий ҳамда илмий техник адабиётларни үрганишни, тизимли мустақил таҳлил тайёрлаш ва тадқиқот мавзуларига хуносалар бера олиш; - илмий тадқиқот натижаларини умумлаштириш, замонавий ахборот коммуникацион технологияларни құллаган ҳолда илмий нашрлар тайёрлашни; - замонавий педагогик ва ахборот коммуникацион технологиялар, үқув тарбиявий фаолиятнинг интерактив методларини құллаган ҳолда педагогик фаолиятни олиб бориши; - маҳсус фанлари бүйіча маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини олиб бориши, үқув-танишув, ишлаб чиқариш технологик малака амалиётларига раҳбарлық қилишни; - үқув услугбүйік күрсатмалар, маъруза матнлари, амалиёт ва лаборатория машғулотларидан құланмалар, тарқатма материаллар, үқув фанлари ишчи дастурларини, календарь режа, талабалар билимини рейтинг назорати жадвалини тузиш ва бошқа үқув услугбүйік хужжатларни тайёрлашни; - талабалар билимини назорат қилишда рейтинг тизими Низомидан тұғри фойдаланиши; - үз мутахассислик фаолияти ва бошқа турдош касбларга самарали мослаша олиши керак.
8	5A411701	Химояланган ер мева-сабзавотчилеги	<p>Таълим йұналиши бүйіча бакалаврлар кандай билиши шарт бұлған барча талабарни магистр мутахассислиги бүйіча янада юкори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташкари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - химояланган ер мева-сабзавотчилегида янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойихаларини таҳлил қилиш; - химояланган ерларда мева-сабзавот экинларини етиштиришда инновацион технологияларни құллаш; - химояланган ерларда мева-сабзавот экинларини етиштиришда экспериментал изланиш ишларини намунавий услугбиятига асосан мустақил үтказиш ва улардан олинган натижаларга ишлов бериш; - ишланмалар бүйіча илмий қисботлар тайёрлаш; - химояланган ерларда етиштириладын мева-сабзавот экинларининг янги навларини етиштириш усуllibарини ишлаб чиқаришда синааб күриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - химояланган ер мева-сабзавотчилеги соҳасида үтказилаётгандар тадқиқотлар мавзуси бүйіча адабиётлар шархларини ишлаб чиқиши, рефератлар ва библиографияларини тузиш;

		<ul style="list-style-type: none"> - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши ва маъruzалар қилиш; - илмий матбуотларига мақолалар тайёрлаш; - инновацион күргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - агрофирма ёки бошқа шаклдаги хўжаликларнинг технологи булиб ишлаш; - химояланган ерларда етиштириладиган мева-сабзавот экинларининг янги навларидан фойдаланишни асослаш; - химояланган ерларда мева-сабзавот экинларини етиштиришда замонавий технологияларни қўллаш; - химояланган ер иншоотларидан фойдаланиш; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротехник тадбирларни бажарилиш сифатини наорат қилиш; - замонавий ахборот технологиялар, комьюнитер техникалар ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаш; - химояланган ерларда мева-сабзавот экинларини кўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаш; - лойиҳавий ва дастурий хужжатларни ишлаб чиқиш; - касбий этика кодексига риоя қилиши лозим. - ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва тадбик қилиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини самараали амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг экспулатацияси билан боғлик бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш; - атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиш ва бошқалар.
--	--	---

Кишлөк хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлим бошлиги

Ш.Жоникулов

Ўсимликларнинг генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори

А.Аманов

Сабзавот, полиз экинлари ва картошкачилик илмий тадқиқот институти директори

Р.Низомов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ
хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим
йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака
талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим
муассасалари билан
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Қибрай тумани

“30” сюнья 2020 йил

Қатиашдилар: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиги - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўкув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиги – Ш.Жониқулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиги ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгashi раиси - А.Хайтов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза килиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиширувчилар ва экспорт килувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўкув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиги – И.Султонова, “Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Курбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси-М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Фалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Кувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биалогияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя килиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иктисадиётни илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-муҳит ва табиатни муҳофаза килиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори-С.Бўриев, Стандартлантириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институти директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори-Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори-Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори-Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори-К.Комилов, Тошкент давлат аграр университети ўкув ишлари бўйича проректори - С.Исламов, ТДАУ Нукус филиали директори-Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори-А.Жўраев, ТошДАУ ўкув-услубий бошқармаси бошлиги-М.Атабаев, таянч ва турдош олий таълим муассасаларининг факультет деканлари, кафедра мудирлари ва етакчи профессор-ўқитувчилари ва таклиф этилганлар

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини

ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари иштирокида 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича хорижий тажрибалар асосида тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини мухокамаси.

Сўзга чиқди: А.Холиков – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилдан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва қўнималарига қўйиладиган талаблар, худудларни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш дастурларида белгиланган вазифалар, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳисоботлари ва таклифлари асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, КарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва корхонларнинг малакали мутахассислари иштирокида мухокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш маркази тизимидағи илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан такриздан ўтказилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги

343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳакида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳакида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ва ўкув режалари ҳакида йигилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: ТДАУ ректори Б.А.Сулаймонов – Узбекистон Республикаси Президентининг “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида асосий кадрлар истеъмолчилари хисобланган вазирликлар, идоралар, ташкилотлар ва корхоналарнинг таклифлари асосида 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб таълимнинг кредит-модуль тизимида тайёрлаш йўлга кўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун хафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўкув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддати 2 йил этиб белгиланади. Бакалавриат таълим йўналишларининг сиртқи таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич жорий этилади.

Университет ишчи гурухлари томонидан ривожланган хорижий тажрибалар асосида куйидаги 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўкув режалар ишлаб чиқилди:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоклар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоклар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дэҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уругчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкарамзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигига)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигига)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигига)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроцеснуослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (екинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (екинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкарамзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари номи	
	шифри	
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигига)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йигилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамили иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириги ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимиға ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўкув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига белгиланган муддатда тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ,
ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти,
бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари
бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб
чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Қибрай тумани

“30” июн 2020 йил

Биз куйида имзо чекувчилар - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
максус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини
мувофикаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ
хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи –
Ш.Жоникулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини
Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер,
дехкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгashi раиси - А.Хайтов,
Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат
кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги
давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза
қилиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиштирувчилар ва
экспорт килувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат”
уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш
бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси
бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Курбонов, Ўзбекистон
бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси-
М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш
агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси
ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги
Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Фалла-
Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Кувватов, ЎзРФА
Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва
Ўсимликлар экспериментал биалогияси илмий-тадқиқот институти
директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот
институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот
институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги
“Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош
директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий
тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиз экинлари ва
картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ

хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори - С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори - Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мұхандислари институти ректори - Ү.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори - Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори - К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори - Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори - А.Жўраев, Тошкент давлат аграр университети ўкув ишлари бўйича проректори - С.Исламовлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартағи ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўкув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чикиш бўйича турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўкув режаларининг мазмуни билан танишириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротурпроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дехқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали бодорчилик ва кўкаlamзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик
23	5411700	Иссиқхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-мухит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротуроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (экинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саклаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етишириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва кўшимчалар киритиш ҳақида”ги З-сон Қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий хужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Кишлоқ хўжалиги вазирлиги кадрлар ва ўкув юртлари бошқармаси бошлиғи

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
олий таълим муассасалари фасилитини
мувофиқлаштириш бош бошқармаси
бошлиғи

Вазирлар Маҳкамаси
Ўсимликлар карантини
инспекцияси бошлиғи ўринбосари

Ўзбекистон фермер, дехқон хўжаликлари
ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси

Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари,
геодезия, картография ва давлат кадастри
давлат қўмитаси раиси ўринбосари

Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза
қилиш давлат қўмитаси раиси

Лимон етиштирувчилар ва экспорт
қилувчилар уюшмаси раиси

“Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўкув
юртлари ва илмий муассасалари билан
ишлаш бошқармаси бошлиғи

“Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси
биринчи ўринбосари

Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини
ривожлантириш агентлиги директори

Н.З. Фахрутдинов

Н.Абдулазизов

Р.Курбонов

Н.Э.Нажимов

“Үзгрокимёхимоя” АЖ раиси ўринбосари

Р.Очилов

Р.Очилов

Қишлоқ хұжалиги вазирлиги хузурдағы
Уругчиликни ривожлантириш
директори

“Фалла-Алтег” АЖ ишлаб чыкаш
корхонаси директори

Ш.Намазов

Ш.Намазов

Ұсимликтарни ҳимоя қилиш
тадқиқот институти директори

ілмий

тадқиқот

ілмий

тадқиқот

Б.Холмухаммедов

А.Учаров

Ұрмон хұжалиги ілмий тадқиқот
институти директори

А.Хамзаев

А.Хамзаев

Академик М.Мирзаев номидаги
“Боғдорчилік, узумчилик ва виночилик
ілмий тадқиқот институти” бош директори

Ю.Саймназаров

Ұсимлиқшунослық ілмий тадқиқот
институти директори

А.Аманов

“Сабзавот-полиз экинлари
картошқачылық” ілмий тадқиқот институти
директори

Р.Низомов

Тошкент давлат аграр университетінің
ишлари бүйіча проректори

С.Исламов

С.Исламов

Тошкент давлат аграр университети 5411600 – Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик бакалавриат таълим йуналиши негизидаги 5А411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талаблар бўйича такомиллаштирилган малака талабларга

ТАҚРИЗ

Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан сўнг барча соҳада шу жумладан кишлоқ хўжалигига ижтимоий - иқтисодий ислохатлар жадал равишда амалга оширилмоқда. Шу сабабли бу соҳани рақобатбардош кадрлар билан таъминлаш ва уларни замонавий технологияларни биладиган ва ишлаб чиқаришда қўллай оладиган юкори савияли малакали мутахассислар билан таъминлаш зарурдир. **5А411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака талаблар дехқончилик, мева-сабзанотчилик, пахтачилик стандартлаштириш соҳаларидағи мутахассислик фанларининг бошқа умумкасбий фанлари билан узвий боғлаб, келажакда химояланган ерларда мева-сабзавот маҳсулотларини етиштириш технологиясини такомиллаштиришда зарур бўладиган муҳим вазифаларни бажаришда асос бўлади, натижада ушбу таълим йуналиши мутахассислари мамлакатимиз ҳалқ хўжалиги соҳалари билан чамбарчас боғланган тармоғи салоҳиятини ошириб борадилар. Мазкур вазифаларни амалга оширишда малака талаблари бунга дастури амал бўлади.**

Магистратурани **5А411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака ўз ичига қамраб олган комплекс фанлар бугунги кундаги мева-сабзавотчилик соҳасидаги илмий ишлаб чиқариш масалаларига мос ҳолда тузилган.

Магистратурунинг мазкур мутахассислиги малака талабларини умумий талабларида чет эл илгор тажрибаларини инобатга олган ҳолда мева-сабзавот экинларини ташки муҳит омилларига муносабати, экиш муддатлари ва уларни етиштириш технологияси мева-сабзавот экинларини маҳсулоти сифатини ошириш, илмий-тадқиқот тажрибаларини ўтказиш, кишлоқ хўжалиги касб-хунар коллажлари ва олий таълим муассасаларида педагогик ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида илмий фаoliyatiini таъминлаш каби муҳим вазифалар белгиланган. Шунингдек магистрантларнинг билимини назорат қилиш учун уларга атtestация муддатларини белгиланиши ниҳоятда асослиdir.

Мен юқорида баён этилганларга асосланиб ушбу ижобий кўрсаткичларни эътиборга олган ҳолда, такомиллаштирилган мазкур **5А411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган малака талабларига хозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз ва мувофиқлаштирувчи кенгашда кўриш учун тавсия қиласиз.

Сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик

Илмий тадқиқот институти

директори, қ.х.ф.д

R.Nizomov

Тошкент давлат аграр университети 5411000 – Мева-сабзавотчилик ва узумчилик бакалавриат таълим йуналиши негизидаги 5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурый билимлар мазмунига қўйиладиган умумий талаблар бўйича такомиллаштирилган малака талабларга

ТАҚРИЗ

Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан сўнг барча соҳада шу жумладан қишлоқ хўжалигида ижтимоий - иқтисодий ислоҳатлар жадал равишда амалга оширилмоқда. Шу сабабли бу соҳани рақобатбардош кадрлар билан таъминлаш ва уларни замонавий технологияларни биладиган ва ишлаб чиқаришда қўллай оладиган юкори савияли малакали мутахассислар билан таъминлаш зарурдир. **5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурый билимлар мазмунига қўйиладиган малака талаблар дехқончилик, мева-сабзанотчилик, пахтачилик стандартлаштириш соҳаларидағи мутахассислик фанларининг бошқа умумкасбий фанлари билан узвий боғлаб, келажакда химояланган ерларда мева-сабзавот маҳсулотларини етиштириш технологиясини такомиллаштиришда зарур бўладиган мухим вазифаларни бажаришда асос бўлади, натижада ушбу таълим йуналиши мутахассислари мамлакатимиз халқ хўжалиги соҳалари билан чамбарчас боғланган тармоғи салоҳиятини ошириб борадилар. Мазкур вазифаларни амалга оширишда малака талаблари бунга дастури амал бўлади.

Магистратурани **5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурый билимлар мазмунига қўйиладиган малака ўз ичига қамраб олган комплекс фанлар бугунги кундаги мева-сабзавотчилик соҳасидаги илмий ишлаб чиқариш масалаларига мос ҳолда тузилган.

Магистратуранинг мазкур мутахассислиги малака талабларини умумий талабларида чет эл илғор тажрибаларини инобатга олган ҳолда мева-сабзавот экинларини ташқи мухит омилларига муносабати, экиш муддатлари ва уларни етиштириш технологияси мева-сабзавот экинларини маҳсулоти сифатини ошириш, илмий-тадқиқот тажрибаларини ўтказиш, қишлоқ хўжалиги касб-хунар колледжлари ва олий таълим муассасаларида педагогик ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида илмий фаолиятини таъминлаш каби мухим вазифалар белгиланган. Шунингдек магистрантларнинг билимини назорат қилиш учун уларга аттестация муддатларини белгиланиши ниҳоятда асослидир.

Мен юқорида баён этилганларга асосланиб ушбу ижобий қўрсаткичларни эътиборга олган ҳолда, такомиллаштирилган мазкур **5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурый билимлар мазмунига қўйиладиган малака талабларига хозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб хисоблаймиз ва мувофиқлаштирувчи кенгашда қўриш учун тавсия қиласиз.

**Қишлоқ хўжалиги ва озиқ овқат таъминоти
илмий ишлаб чиқариш маркази.Боғдорчилик
ва сабзавотчилик селекцияси,уругчилиги ва
агротехнологиялари соҳасида илмий
тадқиқотларни мувофиқлаштириш бўлим
бошлиғи**

A.S.Rustamov

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналиши бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгаш “Аграр, ўрмон, балиқчилик хўжалиги ҳамда қишлоқ хўжалиги менежмент” ўқув-услубий бирлашмаси йигилишининг 4-сонли

БАЁННОМАСИ

“5” август 2020 йил

Кибрай тумани

Қатнашдилар: Бирлашма раиси–Б.А.Сулаймонов

Аъзолари: ТошДАУ, ТИҚХММИ, СамВМИ, АндҚХАИ, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари, ўқув-услубий бошқарма (бўлим) бошликлари, факультет деканлари, кафедра мудирлари ва таклиф этилганлар

Ўқув-услубий бирлашма котиби: Ўқув-услубий бошқармаси ўқув ишлари бўйича инспектори Д.М.Мустафакулов

Ўқув-услубий бирлашманинг 38 нафар аъзоларидан 31 нафари ҳамда таклиф этилганлар 7 нафар.

К У Н Т А Р Т И Б И:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйргида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Б.А.Сулаймонов:

1. Ҳаммангизга маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 30 июлдаги “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб босқичма-босқич 25 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича таълимнинг кредит-модуль тизимида кадрлар тайёрлаш тизими йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талabalар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талabalар учун ўқиш муддатини 2 йил этиб белгиланади. Бакалавриат таълим йўналишларининг сиртқи таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич йўлга қўйилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та

бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта маҳсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўнилмаларига қўйиладиган талаблар, худудларни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотлар ва берилган таклифлар асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чикилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзgartириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни мухокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори Э.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори А.Жўраев университет профессорлари Х.Атабаева, Р.Дусмуратов, Х.Кимсанбоев, У.Норкулов, доцентлар З.Юлдашева, А.Хакимов, М.Атабаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2020 йил 30 июля қабул қилинган ПҚ-4795-сонли қарори республикамизда аграр таълим тизимини янада такомилаштириш, қишлоқ хўжалиги соҳаси учун юқори малакали рақобатбардош кадрлар тайёрлаш, кадрлар истеъмолчиларининг талаблари асосида тор мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш тизимини тартибга солиши ҳамда ўз вақтида қабул қилинган қарор эканлиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирилди.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори С.Исламов-Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта маҳсус малакали кадрлар бўлган реал эҳтиёжлари, уларнинг касбий малака ва тажрибасини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида таклифлари ва фикрлари-мулоҳазалари асосида ишлаб чикилди. Таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишида Япония, Хитой, Корея, Индонезия, АҚШ, Германия, Англия каби ривожланган хорижий давлатларнинг энг илғор тажрибасилари чукур ўрганилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, ТДАУнинг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва

корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида куйидаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари мухокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги соҳасида фаолият юритаётган илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан экспертизадан ўтказилди:

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари номи	
	шифри	номи
Бакалавриат таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротурпроқшунослик
10	5410200	Агрономия (дехқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (екин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (екин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зоинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкаlamзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошкочилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)

№	Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротурпроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гурухлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гурухлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини саклаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаlamзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигига)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йиғилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Узбекистон Республикаси Президентининг “Узбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Узбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 марта ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Узбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириги ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўкув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон бўйругида белгиланған вазифаларни

ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалавриат таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ва ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

**5А411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги магистратура
мутахассислиги малака талабларини ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

5А411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги магистратура мутахассислиги малака талабларини ишлаб чиқишида қуйидаги меъёрий – хуқукий хужжатларига асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 19.08.2019 йилдаги № ПҚ-4421 сонли Тошкент давлат аграр университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 8 майдаги “Тошкент давлат аграр университетида олий маълумотли кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3704-сонли Қарори

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 8 майдаги “Тошкент давлат аграр университетида олий маълумотли кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3704-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўкишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабларни ишлаб чиқишида магистратура битирувчиларига кадрлар истеъмолчилари томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Магистратурада назарий таълим ва илмий фаолият 78 ҳафтани, шундан: 8 ҳафта малакавий амалиёт, 6 ҳафта аттестация ва 16 ҳафта таътилни ташкил этди. Малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим – тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор – фармонларини мукаммал амалга оширишига қаратилган; малакавий талаблар дастурида миллий мустакиллик демократия, бой миллий ва маънавий ананалар, ҳалқнинг теран интелектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

ДТС асосида таълим оловчиларда чуқур билим, мустакил фикрлаш юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади;

Ушбу малакавий талаблар ҳалқаро тажриба, техника, технологиялар фаннинг ривожланиши даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадирларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади;

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим оловчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди;

Таълим оловчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий қоидаларга мослигига эришилди;

Стандартнинг қулайлиги – унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим соҳаси ДТС ни ишлаб чиқишида муҳим аҳамият касб этади;

5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги магистратура мутахассислиги бўйича малакавий талаблар тажриба ва текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг чет эл илфор меъёрлари киритилди;

Малакавий талабларни ишлаб чиқишида мамлакат ижтимоий – иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модеринизатциялашув шароитида кадирлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини ҳалқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

ТошДАУ Ўқув ишлари
бўйича проректор

С.Я. Исламов

**5A411701-Химояланган ер мева-сабзавотчилиги мутахассислиги учун
халқаро тажрибаларнинг ўрганилганлиги тўғрисидаги таҳлили
маълумотлар.**

Германиянинг Хохенхайм университетида “Химояланган ер мева-сабзавотчилиги” фани билан кўп қисми бир хилда. Фанда химояланган ерларда етиштириладиган мева-сабзавот экинлари турлари, ботаник оиласлари уларни морфо-биологик хусусиятлари ва етиштириш технологияси ёритилган. Бу фан бизнинг кафедрамизда ўтиладиган фан билан узвий боғлиқлиги бор. Германияда химояланган ерларда мева-сабзавотчилик соҳасидаги янгиликларни ўрганиш ва ўзлаштириш мақсадга мувофиқ.

Шунингдек Германиянинг Хохенхайм университети ва Жанубий Кореянинг Геёнгсанг Миллий университетида “Химояланган жой сабзавотчилиги” фани ҳам ўрганилади. Бу фан ҳам кафедраларимизда ўтиладиган “Химояланган жой сабзавотчилиги” фани билан бир хилда. Шунинг учун бу фанни ўрганишда Германия ва Кореяда ҳимояланган жой сабзавотчилиги бўйича тажри алмашишда бу фанлар мухимдир.

Жанубий Кореянинг Геёнгсанг Миллий университетида “Химояланган ер мева-сабзавотчилиги” фани бўлиб унда мевачилик ва сабзавотчилик фанларига оид маълумотлар йифилган. Университетда мева-сабзавотчилик йўналишлари учун бу фанни боғлиқлиги бор. Бу фанни ўзлаштириш мақсадга мувофиқдир.

Ўқув ишлар бўйича проректор

С.Я.Исламов

I. Ўқув фанларини халқаро миқёсдаги фанлар билан солиштириш ва таҳлил қилиш (магистратура даражаси – мутахассислик Сабзавотчилик ва полизчилик)

№	ТошДАУ (Ўзбекистон)	University of Hohenheim (Germany) Университет Хоенхайм (Германия)	Gyeongsang National University (Y.Korea) Университет Гёнгсанг (Южная корея)	ТошДАУ (Ўзбекистон)	
1	Магистр – Сабзавотчилик ва полизчилик (амалда)	Магистр – Сельскохозяйственные науки (действующий)	Магистр – плодовоовощеводство (действующий)	Магистр – Сабзавотчилик ва полизчилик (амалда)	
	4212 соат (2 йил)			4212 соат (2 йил)	
	Фанлар			Фанлар	
Умумметодологик фанлар					
1=06	Биринчи блокдаги фанлар			Биринчи блокдаги фанлар	1=06
Мутахассислик фанлар					
7	Сабзавотчилиқда илмий тадқиқот ишлари	Mathematik und Statistik für Agrarbiologie (1101-030) Математика и Статистика для сельскохозяйственных наук	Experimental Statistics Экспериментальные Статистика	Сабзавотчилиқда илмий тадқиқот ишлари	7
8	Сабзавот ва полиз экинлари физиологияси ва биокимёси			Сабзавот- полиз экинларининг генофонди ва биохилма-хиллиги	8
		Vegetable Production	Vegetable Crops Овощные культуры		
9	Сабзавот ва полиз экинларининг биологияси ва уларни етиштиришнинг прогрессив технологияси	Gemüsebau (3702-220) Овощеводство	Vegetable Crop Science & Practice Овощеводство и практика,	Сабзавот ва полиз экинлари биологияси ва уларни етиштиришнинг прогрессив технологияси	9
		Pflanzenzuchtung und Saatgutkunde (3501-210) Селекция растений и семноведение	Seed Production Семеноводство	Сабзавот экинлари селекцияси, жойланган жойларда сабзавот ва полиз экинларни етиштиришнинг прогрессив технологияси	10
10	Картошачилик	Gemüsebau (3702-220) Овощеводство	Vegetable Crops Овощные культуры		
11	Химояланган ерларда сабзавот ва полиз экинларини етиштиришнинг замонавий технологиилари	Gemüsebau (3702-220) Овощеводство	Greenhouse Control and Management Управление и контроль в защищенном грунте, Hydropponics & Practice Гидропоника и практика	Химояланган жойларда сабзавот ва полиз экинларни етиштиришнинг замонавий технологиилари	11

Германиянинг University of Hohenheim ўкув модулидан олинган маълумот

Study Programme: Agricultural Sciences in the Tropics and Subtropics (Master)

Eight modules are compulsory. Seven elective modules can be chosen from the list of all master modules of the Faculty of Agriculture. Particularly recommended modules are listed below.

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	4905-420	Crop Production Systems	1	Pflicht
⊕	4906-410	Ecology and Agroecosystems	1	Pflicht
⊕	4904-450	Farm and Project Evaluation	1	Pflicht
⊕	4801-450	Livestock Production Systems and Development	1	Pflicht
⊕	4908-440	Livestock Production Systems and Development	1	Pflicht
⊕	4907-410	Natural Resource Use and Conservation in the Tropics and Subtropics	1	Pflicht
⊕	3000-420	UNIcert III English for Scientific Purposes	1	Wahl
⊕	4906-420	Biodiversity, Plant and Animal Genetic Resources	2	Wahl
⊕	3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental, and Vegetable Plants	2	Wahl
⊕	4907-430	Crop Production Affecting the Hydrological Cycle	2	Wahl
⊕	4907-420	Ecophysiology of Crops in the Tropics and Subtropics	2	Wahl
⊕	3301-480	Fertilisation and Soil Fertility Management in the Tropics and Subtropics (Fernlehrmodul)	2	Wahl
⊕	4605-450	Food Safety and Drinking Water Quality Related to Zoonoses in the Tropics and Subtropics	2	Wahl
⊕	4905-430	Integrated Agricultural Production Systems	2	Wahl
⊕	4907-440	Interdisciplinary Practical Science Training	2	Pflicht
⊕	4403-410	Irrigation and Drainage Technology	2	Wahl
⊕	4908-430	Livestock Breeding Programs - Planning Procedures and International Case Studies	2	Wahl

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl
⊕	4403-550	Post-Harvest Technology of Food and Bio-Based Products	2	Wahl
⊕	4908-420	Promotion of Livestock in Tropical Environments	2	Wahl
⊕	4909-420	Quantitative Methods in Animal Nutrition and Vegetation Sciences	2	Wahl
⊕	4403-470	Renewable Energy for Rural Areas	2	Wahl
⊕	4901-410	Rural Development Policies and Institutions (7,5 credits)	2	Wahl
⊕	3101-560	Soils of the World	2	Wahl
⊕	3000-420	UNIcert III English for Scientific Purposes	2	Wahl
⊕	4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	3	Wahl
⊕	4909-430	Experimental Aquaculture	3	Wahl
⊕	3301-480	Fertilisation and Soil Fertility Management in the Tropics and Subtropics (Fernlehrmodul)	3	Wahl
⊕	4902-430	Food and Nutrition Security	3	Wahl
⊕	4303-470	Gender, Nutrition, and Right to Food	3	Wahl
⊕	4908-410	Genetic Resources and Animal Husbandry Systems in the Tropics and Subtropics	3	Wahl
⊕	4903-450	Innovations in Agriculture	3	Wahl
⊕	4301-420	Inter- and Transdisciplinary Research Approaches in Bioeconomy	3	Wahl
⊕	4903-460	Methods in Interdisciplinary Collaboration	3	Pflicht
⊕	3405-410	Organic Farming in the Tropics and Subtropics	3	Wahl
⊕	4908-450	Organic Livestock Farming and Products	3	Wahl
⊕	4909-410	Physiological and Ecological Aspects of Livestock Nutrition in the Tropics	3	Wahl
⊕	4903-500	Policy Processes in Agriculture and Natural Resource Management	3	Wahl

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
⊕	4901-420	Poverty and Development Strategies	3	Wahl
⊕	3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	3	Pflicht
⊕	4901-470	Quantitative Methods in Economics	3	Wahl
⊕	3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock Genomics	3	Wahl
⊕	4301-430	Rural Communication and Extension	3	Wahl
⊕	4903-490	Social Dimensions of Agricultural Development	3	Wahl

Studiengang: Crop Sciences - Plant Breeding and Seed Science (Master)

Seven compulsory modules (42 credits) and eight elective modules (at least 48 credits) have to be completed. That is a total of 15 modules (or at least 90 credits) over three semesters. The elective modules can be chosen from the other Crop Sciences major, from the listing below or from the modules of other master programmes of the faculty of Agricultural Sciences of the University of Hohenheim.

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	3603-480	Entomology	1	Wahl
⊕	3502-440	Methods of Scientific Working (for Crop Sciences)	1	Pflicht
⊕	3302-440	Physiology and Biochemistry of Crops	1	Wahl
⊕	3502-450	Population and Quantitative Genetics	1	Pflicht
⊕	3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	1	Wahl
⊕	3504-450	Saatguttechnologie	1	Wahl
⊕	3000-420	UNIcert III English for Scientific Purposes	1	Wahl
⊕	3402-450	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data	2	Pflicht
⊕	3503-470	Basics of Bioinformatics / Grundlagen der Bioinformatik	2	Wahl
⊕	4605-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht	2	Wahl
⊕	3501-450	Breeding Methodology	2	Pflicht

Ykyr nūjap የያና
upoperkrop

C.D.Nciamor

- 3503-480 Molecular Plant Genetics

- 4602-500 Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht

- 3504-440 Seed Technology

Nicht mehr angebotene Module

Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental, and Vegetable Plants	2	Wahl
3502-470	Plant Genetic Resources	2	Wahl
3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl
3504-450	Satellite technology	2	Wahl
3504-430	Seed Research	2	Pflicht
3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl
3503-460	Transgenic Organisms in Research and Agriculture	2	Wahl
3000-420	UNICERT III English for Scientific Purposes	2	Wahl
3402-460	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data II	3	Wahl
4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	3	Wahl
3503-450	From Genes to Transgenic Plants	3	Wahl
3501-460	Planning of Breeding Programmes	3	Pflicht
3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock	3	Wahl
3501-470	Selection Theory	3	Pflicht

Германиянинг University of Hohenheim ўқув модулидан олинган маълумот

Studiengang: Crop Sciences - Plant Breeding and Seed Science (Master)

Seven compulsory modules (42 credits) and eight elective modules (at least 48 credits) have to be completed. That is a total of 15 modules (or at least 90 credits) over three semesters. The elective modules can be chosen from the other Crop Sciences major, from the listing below or from the modules of other master programmes of the faculty of Agricultural Sciences of the University of Hohenheim.

Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕ 3603-480	Entomology	1	Wahl
⊕ 3502-440	Methods of Scientific Working (for Crop Sciences)	1	Pflicht
⊕ 3302-440	Physiology and Biochemistry of Crops	1	Wahl
⊕ 3502-450	Population and Quantitative Genetics	1	Pflicht
⊕ 3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	1	Wahl
⊕ 3504-450	Saatguttechnologie	1	Wahl
⊕ 3000-420	UNIcert III English for Scientific Purposes	1	Wahl
⊕ 3402-450	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data	2	Pflicht
⊕ 3503-470	Basics of Bioinformatics / Grundlagen der Bioinformatik	2	Wahl
⊕ 4605-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht	2	Wahl
⊕ 3501-450	Breeding Methodology	2	Pflicht
⊕ 3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental, and Vegetable Plants	2	Wahl
⊕ 3502-470	Plant Genetic Resources	2	Wahl
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl
⊕ 3504-450	Saatguttechnologie	2	Wahl
⊕ 3504-430	Seed Research	2	Pflicht
⊕ 3503-460	Transgenic Organisms in Research and Agriculture	2	Wahl
⊕ 3000-420	UNIcert III English for Scientific Purposes	2	Wahl
⊕ 3402-460	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data II	3	Wahl

Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕ 4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	3	Wahl
⊕ 3503-450	From Genes to Transgenic Plants	3	Wahl
⊕ 3501-460	Planning of Breeding Programmes	3	Pflicht
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
⊕ 3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock Genomics	3	Wahl
⊕ 3501-470	Selection Theory	3	Pflicht
Nicht mehr angebotene Module			
⊕ 3504-440	Seed Technology		
⊕ 4602-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht		
⊕ 3503-480	Molecular Plant Genetics		

Жанубий Кореянинг Gyeongsang National University ўқув модулидан олинган мълумот.

● 농업식물과학과

학년 학기	이수 구분	파수번호	교과목명	교과목 영문명	학점	비고
1-1	전선	AGA00001	식물·원예작물학개론	Introduction to Food and Horticultural Crop Science	2-2-0	
1-2	전선	AGA00002	실험통계학및실습	Statistics for Experimentation & Practice	3-2-2	
2-1	전선	AGA00066	농업식물과학현장실습	Agricultural Plant Science Field Training	(304 7)	
	전선	AGA00003	원예작물론	Principles of Horticulture	3-3-0	○○
	전선	AGA00004	조경식물학및실습	Landscape Plants & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00005	채소원예학및실습	Vegetable Crop Science & Practice	3-2-2	○
	전선	AGA00006	관상식물예학개론	Introduction to Ornamental Horticulture	2-2-0	
	전선	AGA00007	식물번식학및실습	Plant Propagation & Practice	3-2-2	
2-1	전선	AGA00008	작물생리학	Crop Physiology	3-3-0	○○
	전선	AGA00009	농업유전학및실험	Agricultural Genetics & Lab.	3-2-2	○
	전선	AGA00010	농업생태학	Agriculture Ecology	3-3-0	
	전선	AGA00011	지속농업	Sustainable Agriculture	3-3-0	
	전선	AGA00012	농장실습1	Farm Practice I	2-0-3	
2-3-4 학기	전선	AGA00067	창의적농생명관련과	Business Founding for Creative Agriculture and Life Science	2-2-0	
	전선	AGA00013	조경학	Landscape Architecture	3-3-0	○
	전선	AGA00014	원예작물생리학	Horticultural Crop Physiology	3-3-0	○
	전선	AGA00015	원예작물유종학및실습	Horticultural Crop Breeding & Practice	3-2-2	○
	전선	AGA00016	보호원예학및실습	Protected Horticulture & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00017	작물조직배양학및실험	Plant Tissue Culture & Lab.	3-2-2	
2-2	전선	AGA00018	화훼디자인학	Floral Design	2-2-0	
	전선	AGA00019	농예학	Cultivation	3-3-0	○○
	전선	AGA00020	농장실습2	Farm Practice II	2-0-4	
	전선	AGA00021	작물작물학	Forage Crops	2-2-0	
	전선	AGA00022	약용작물학	Medicinal Crops	2-2-0	
	전선	AGA00023	식물자원조사 및 관리교육	Plant Resources & Landscaping Logic and Statement Education	2-2-0	□
3-1 학기	전선	AGA00066	농업식물과학현장실습	Agricultural Plant Science Field Training	(3-04 7)	
	전선	EZA30072	현장실습2	Field Training 2	(608 7)	
	전선	AGA00024	원예원예학및실습	Horticulture & Practice	3-2-2	○
	전선	AGA00025	과수원예학및실습	Fruit Science & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00026	채소작물학	Vegetable Crops	2-2-0	○
	전선	AGA00027	지목식물학	Ground Cover Plants	2-2-0	
	전선	AGA00028	원예작물분자유전학및실습	Horticultural Crop Molecular Breeding & Practice	3-2-2	
3-1	전선	AGA00029	온실관리및경영학	Greenhouse Control and Management	2-2-0	
	전선	AGA00030	작물유종학및실습1	Plant Breeding & Practice I	3-2-2	○
	전선	AGA00031	수곡작	Rice Science	3-3-0	○
	전선	AGA00032	원예작물학및실습	Industrial Crops & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00033	종자학및실습	Seed Science & Technology	3-2-2	
	전선	AGA00034	작물조직배양학및실험	Crop Tissue Culture & Lab.	3-2-2	
	전선	EZA30076	국외현장실습3	Foreign Field Training 3	(4508 7)	
3-2	전선	AGA00035	원예생명공학및실습	Horticultural Biotechnology & Practice	3-2-2	

학년 학기	이수 구분	학수번호	교과목명	교과목 영문명	학점	교과
3-2	전선	AGA00036	원예작물재배학및실습	Horticultural Crop Cultivation & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00037	과수작물학및실습	Fruit Crops & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00038	식물공장론	Plant Factory	2-2-0	
	전선	AGA00039	원예치료학및실습	Horticultural Therapy & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00040	전지및실습	Upland Crop Science & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00041	수풀육종학및실습2	Plant Breeding & Practice II	3-3-0	
	전선	AGA00042	수조자실습	Rice Science Practice	2-0-4	
	전선	AGA00043	작물분자유전학	Crop Molecular Genetics	3-3-0	
	전선	AGA00044	작물분자유전학실험	Crop Molecular Genetics & Lab.	2-0-4	
	전선	AGA00045	식물자원 조경교육과목유도	Plant Resources & Landscaping Education in Subject Matter	3-3-0	
4-1	전선	EZA30076	국외현장실습3	Foreign Field Training 3	0508-7	
	전선	AGA00066	농업식물과학현장실습	Agricultural Plant Science Field Training	(304-7)	
	전선	EZA30072	현장실습2	Field Training 2	(608-7)	
	전선	AGA00046	원예작물수확후생리학	Postharvest Physiology of Horticultural Crops	3-3-0	
	전선	AGA00047	원예작물을 관제학	Horticultural Crop Genomics	2-2-0	
	전선	AGA00048	수경재배학및실습	Hydroponics & Practice	3-2-2	
	전선	AGA00049	기능성채소	Functional Vegetables	2-2-0	
	전선	AGA00050	작물생명공학	Crop Biotechnology	3-3-0	
	전선	AGA00051	작물화생학및실습	Crop Biotechnology Lab.	2-0-4	
	전선	AGA00052	종자생산학	Seed Production	3-3-0	
4-2	전선	AGA00053	작물대사학	Metabolism of Crop Plants	3-3-0	
	전선	AGA00054	온대작	Turfgrass	2-2-0	
	전선	AGA00055	전작2	Upland Crops Science II	2-2-0	
	전선	AGA00056	식물자원·조경교과학과 및지도법	Plant Resources & Landscaping study in Subject Matter and Teaching Method	3-3-0	
	전선	EZA40071	현장실습3	Field Training 3	(0505-7)	
	전선	EZA30076	국외현장실습3	Foreign Field Training 3	(5015-7)	
	전선	AGA00057	원예재배학	Horticultural Seed Production	2-2-0	
	전선	AGA00058	도시농업학	Urban Agriculture	2-2-0	
	전선	AGA00059	원예산불수재무관리학	Postharvest Management of Horticultural Products	3-2-0	
	전선	AGA00060	국제농업학	International Fruits	2-2-0	
4-3	전선	AGA00061	국제농업	Agriculture in International Relations	3-3-0	
	전선	AGA00062	밀제작	Cereal Science & Chemistry	2-2-0	
	전선	AGA00063	미래농업	New Challenges in Agriculture	2-2-0	
	전선	AGA00064	작물화학미디	Cereal Science & Chemistry	2-2-0	
	전선	AGA00065	작물·원예작물학종합설계	Capstone Design of Food and Horticultural crop science	1-0-2	
	전선	EZA40071	현장실습3	Field Training 3	(0505-7)	
	전선	EZA30076	국외현장실습3	Foreign Field Training 3	(5015-7)	
계				전공필수	-	전공선택 169(39) 169(39)

별례 ◎ 전공 기본이수 과목

↑ 전공 교과목

◎ 전선 과목수록

